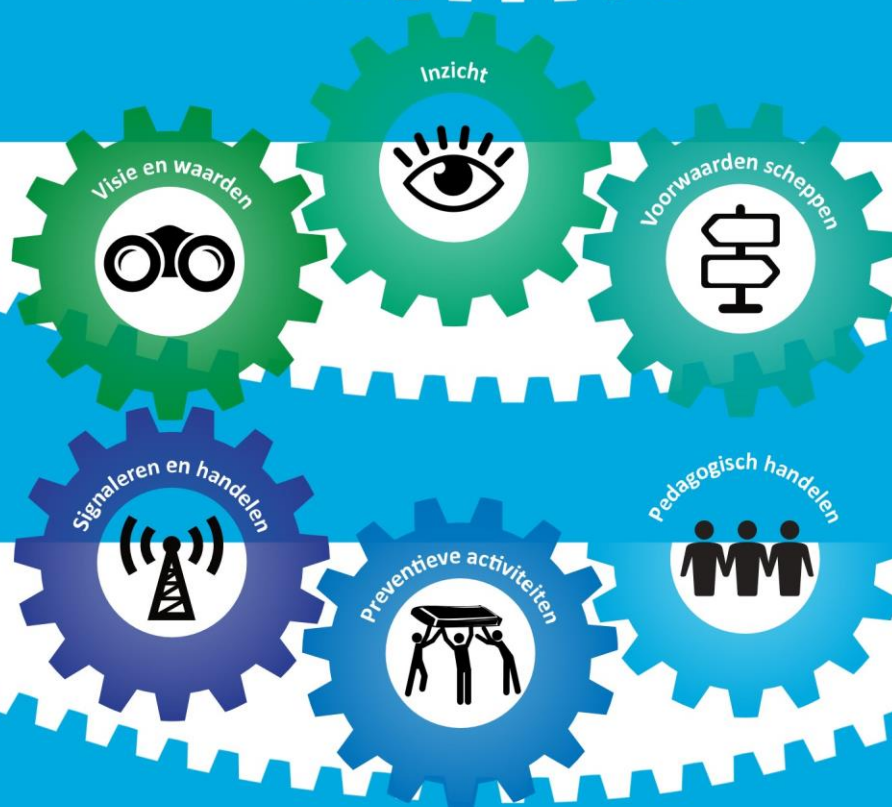

Schoolveiligheidsplan

Praktijkcollege Zoetermeer | 31-05-2024

Inhoudsopgave

Visie & waarden.....	3
Visie op sociale veiligheid	3
Afspraken en regels	5
Gedragscode leerlingen	5
Gedragscode personeel	6
Toezicht op veiligheid in en rond de school.....	7
Afspraken en regels in de school	8
Inzicht	10
Veiligheidsrisico's en incidenten	10
Monitoring	13
Voorwaarden scheppen.....	14
Organisatie.....	14
Fysieke ruimte en samenwerking	15
Pedagogisch handelen	17
Pedagogisch vakmanschap	17
Ouders.....	17
Preventie.....	18
Leerlingen	18
Personeel	20
Signaleren	22
Signaleren	22
Handelen.....	22
Evalueren	23

Visie & waarden

Visie op sociale veiligheid

Op het Praktijkcollege Zoetermeer geloven we dat veiligheid de basis vormt voor groei. Sociale veiligheid betekent dat leerlingen zich geaccepteerd, gerespecteerd en beschermd voelen. We streven naar een schoolklimaat waarin vertrouwen, gelijkwaardigheid en wederzijds respect vanzelfsprekend zijn. In dit document beschrijven we onze visie op sociale veiligheid.

De pedagogische rol van medewerkers

Iedere medewerker draagt bij aan sociale veiligheid. Docenten zijn niet alleen vakdocenten, maar ook pedagogisch begeleiders. Zij geven richting, bieden structuur, stellen grenzen en tonen oprechte betrokkenheid. In hun dagelijks handelen staan positieve relaties, duidelijkheid en ondersteuning centraal.

Wij begeleiden leerlingen naar volwassenheid. Daarbij leren zij omgaan met verschillen, verantwoordelijkheden en grenzen. We stimuleren eigenaarschap en dagen hen uit om verantwoordelijkheid te nemen voor hun gedrag en ontwikkeling. Als team geven wij hierin het goede voorbeeld.

Onderwijs is voor ons meer dan kennisoverdracht. We bouwen aan een pedagogische leeromgeving waarin leerlingen samenwerken, reflecteren, zich ontwikkelen en eigenaarschap tonen. In deze context is veiligheid geen randvoorwaarde, maar een integraal onderdeel van ons onderwijsconcept.

Burgerschapsopdracht en Sociale Veiligheid

Als school hebben wij de wettelijke opdracht om actief burgerschap en sociale cohesie te bevorderen. Deze opdracht vraagt van ons dat leerlingen leren samenleven in een democratische, pluriforme samenleving en zich ontwikkelen tot weerbare, betrokken burgers. Onze kernwaarden zijn daarbij leidend en dragen rechtstreeks bij aan het realiseren van deze opdracht.

Leerlingen die geloven in hun eigen kunnen, durven voor zichzelf en anderen op te komen. Ze ontwikkelen weerbaarheid tegen groepsdruk en onveilig gedrag. Zelfvertrouwen vormt daarmee een belangrijke bouwsteen voor sociale veiligheid én democratische participatie.

Het beleid wordt ondersteund door:

- Ouderbijeenkomsten en betrokkenheid van de MR,
- Het professioneel statuut van de school,
- Scholing van personeel,
- Leerlingenparticipatie via bijvoorbeeld leerlingenraden,

- Heldere communicatie (website, nieuwsbrieven),
- En structurele evaluaties en bijsturing op basis van feedback

Documenten

[convenant](#)

Afspraken en regels

Gedragscode leerlingen

Op Praktijkcollege Zoetermeer zorgen we samen voor een veilige, respectvolle en prettige school. Daarvoor gelden duidelijke afspraken over hoe we met elkaar omgaan, hoe we ons gedragen en hoe we bijdragen aan een goede sfeer.

Deze gedragscode is gebaseerd op onze missie, visie en het 4Z-principe: **zelfsturing, zelfredzaamheid, zelfvertrouwen** en een **reëel zelfbeeld**. Jij draagt met jouw gedrag bij aan een school waar iedereen zich veilig en gezien voelt.

De afspraken gelden overal: in de klas, tijdens praktijkvakken, in de pauze én bij activiteiten buiten de school.

1. We gaan respectvol met elkaar om

- Iedereen verdient respect, ongeacht hoe je eruitziet, waar je vandaan komt of wat je gelooft.
- Schelden, pesten, discriminatie of geweld horen hier niet thuis.
- We luisteren naar elkaar en praten op een rustige manier.

2. We nemen verantwoordelijkheid voor ons gedrag

- Je bent aanspreekbaar op wat je doet en leert van je fouten.
- Je houdt je aan afspraken en helpt mee om het samen goed te laten verlopen.
- Gaat er iets mis? Dan vraag je op tijd om hulp.

3. We zorgen samen voor een veilige en fijne school

- We lossen ruzies en misverstanden rustig op of vragen hierbij om hulp.
- Iedereen moet zich welkom, veilig en geaccepteerd kunnen voelen.
- We letten op elkaar en spreken het uit als iets niet oké is en dat doen we op een respectvolle manier.

4. We werken aan onze eigen ontwikkeling

- Je krijgt de ruimte om te groeien, fouten te maken en daarvan te leren.
- Je denkt na over je gedrag en je leerproces.
- Je probeert het beste uit jezelf te halen en gunt dat anderen ook.

5. We werken samen

- We helpen elkaar waar het kan en sluiten niemand buiten.
- We spreken dingen uit en houden ons aan de afspraken.
- Samen zorgen we voor een positieve sfeer in de klas en op school.

6. We gaan netjes om met spullen en met de school

- We houden de school schoon en heel.
- We gebruiken digitale middelen (zoals telefoon, iPad of laptop) verstandig en alleen wanneer het mag.
- We maken of delen geen foto's of filmpjes van anderen zonder toestemming.

Gedragscode personeel

Als medewerker van Praktijkcollege Zoetermeer ben je meer dan een professional: je bent begeleider, voorbeeld, stimulator en bewaker van een veilig pedagogisch klimaat. Je draagt actief bij aan de ontwikkeling van leerlingen richting zelfstandig wonen, werken en recreëren.

In relatie tot leerlingen

- Ik zie elke leerling in zijn of haar eigenheid en sluit aan bij persoonlijke talenten en behoeften.
- Ik begeleid leerlingen naar zelfsturing, zelfredzaamheid, een reëel zelfbeeld en zelfvertrouwen (4Z).
- Ik geef duidelijke grenzen aan en bied structuur, vanuit betrokkenheid en pedagogisch vakmanschap.

Respect & Veiligheid

- Ik ben aanspreekbaar en benaderbaar voor leerlingen, ouders en collega's.
- Ik communiceer respectvol, ongeacht achtergrond, gedrag of omstandigheden.
- Ik bewaak actief een sociaal, fysiek en psychologisch veilige schoolomgeving voor iedereen.
- Ik handel bij (dreigende) onveiligheid en neem signalen altijd serieus.
- Ik handel pedagogisch verantwoord en binnen de afspraken van het [protocol Fysiek beperkend handelen](#)

Pedagogisch klimaat

- Ik draag bij aan een positief pedagogisch klimaat door structuur, voorspelbaarheid en persoonlijke aandacht te bieden.
- Ik stimuleer een cultuur van groei en leren waarin fouten maken mag.
- Ik moedig leerlingen aan om verantwoordelijkheid te nemen, samen te werken en zich sociaal te ontwikkelen.
- Ik ben me bewust van mijn voorbeeldrol in houding, taal en gedrag.

Professioneel en verantwoordelijk

- Ik neem verantwoordelijkheid voor mijn taken, mijn communicatie en mijn ontwikkeling.
- Ik reflecteer op mijn handelen, sta open voor feedback en leer van ervaringen.
- Ik werk systematisch aan het versterken van mijn pedagogisch-didactische vaardigheden.
- Ik bewaak grenzen.
- Ik houd me aan afspraken.
- Ik ga professioneel om met privacy en gevoelige informatie.
- Ik plaats geen foto's of video's van leerlingen of medewerkers op persoonlijke sociale media of andere (online) platformen zonder toestemming.

Samenwerking en afstemming

- Ik werk samen met collega's, ouders/verzorgers en ketenpartners om leerlingen breed te ondersteunen.
- Ik stem verwachtingen af, deel observaties en bespreek zorgen tijdig in het team of met het ondersteuningsteam.
- Ik draag bij aan een cultuur van vertrouwen, openheid en gedeelde verantwoordelijkheid.

Leiderschap en innovatie

- Ik sta open voor onderwijsvernieuwing die aansluit op de behoefte van leerlingen en de veranderende maatschappij.
- Ik stimuleer leerlingen om actief deel te nemen aan de samenleving en zichzelf te blijven ontwikkelen.
- Ik benut moderne middelen en methodes om het onderwijs betekenisvol en effectief te maken.

Toezicht op veiligheid in en rond de school

Afspraken met docenten over toezicht in en rondom de school zijn van cruciaal belang voor het handhaven van een veilige en gezonde schoolomgeving.

1. Toezichtsschema

Medewerkers worden ingezet voor toezicht op verschillende tijdstippen en locaties, zoals gangen, de fietsenstalling, kantine/aula en buitenruimtes.

Een duidelijk toezichtsschema wordt opgesteld en regelmatig geactualiseerd.

2. Noodprocedures

Docenten zijn op de hoogte van de noodprocedures en weten hoe zij moeten handelen bij brandalarmen, evacuaties en andere noodsituaties.

3. Samenwerking met andere medewerkers

Docenten werken samen met collega's, zoals conciërges en administratief personeel, om toezichttaken te verdelen en goed te coördineren.

4. Meldingsprocedures

Docenten weten bij wie en op welke wijze zij veiligheidskwesties en incidenten moeten melden aan de schoolleiding of andere relevante instanties.

5. Eerste hulp

Docenten hebben toegang tot eerste hulpvoorzieningen en zijn getraind in het verlenen van eerste hulp bij kleine verwondingen.

6. Verkeersveiligheid

Docenten bevorderen de verkeersveiligheid door te helpen bij het organiseren van een ordelijke stroom van leerlingen bij het betreden en verlaten van het schoolterrein.

7. Sociaal toezicht

Naast fysiek toezicht wordt van docenten verwacht dat zij alert zijn op sociaal gedrag, waaronder pesten of ongepast gedrag, en hierop handelen volgens de geldende schoolprotocollen.

8. Proactief handelen

Docenten handelen proactief door risicovolle situaties vroegtijdig te signaleren en hier adequaat op in te spelen om escalatie te voorkomen.

9. Ondersteuning bij evenementen

Docenten bieden toezicht en ondersteuning tijdens schoolactiviteiten en evenementen, zowel binnen als

buiten de reguliere lestijden.

10. Rapportage en evaluatie

Docenten rapporteren regelmatig over hun toezichtsactiviteiten en evalueren samen met de schoolleiding de effectiviteit van de veiligheidsmaatregelen.

11. Scholing en ontwikkeling

Docenten worden regelmatig bijgeschoold in relevante veiligheidsprocedures en protocollen. Zo blijft het personeel goed voorbereid en betrokken bij het creëren van een veilige leeromgeving.

12. Veiligheidskleding voor praktijkvakken

Tijdens praktijkvakken verstrekt de school beschermende kleding aan leerlingen uit leerjaar 1 en 2. Vanaf leerjaar 3 zorgt de leerling, in verband met het gekozen profiel, zelf voor passende beschermende kleding.
[Protocol kledingvoorschriften](#)

Afspraken en regels in de school

Om een veilige, respectvolle en gestructureerde leeromgeving te waarborgen, hanteert Praktijkcollege Zoetermeer de volgende gedragsregels. Deze regels zijn gebaseerd op onze missie, visie en kernwaarden en ondersteunen het 4Z-principe: zelfsturing, zelfredzaamheid, zelfvertrouwen en een reëel zelfbeeld.

De regels gelden op alle momenten binnen de school: in de klas, tijdens praktijklessen, in de pauzes en in de algemene ruimtes.

Schoolregels

1. Respectvolle omgang

We behandelen elkaar met respect.

- ✓ - *We willen dat iedereen zich veilig voelt*
- ✗ - *Schelden, dreigementen, pesten of fysiek geweld zijn niet toegestaan.*

2. Gebruik van telefoons en apparaten

Tijdens de les zit je telefoon in de kluis.

- ✓ - *Leren lukt beter zonder afleiding, en privacy van anderen moet worden gerespecteerd.*
- ✗ - *Telefoongebruik leidt af en is onveilig.*

3. Hoofddekseis in het gebouw

Petten, helmen en niet-religieuze hoofddekseis zijn binnen niet toegestaan.

- ✓ - *We willen open en duidelijke communicatie met elkaar.*
- ✗ - *Het belemmert oogcontact, beleefdheid en maakt herkenning lastiger voor personeel.*

4. Jassen, oortjes en koptelefoons gaan uit voordat je het lokaal in gaat

Jassen, oortjes en koptelefoons gaan in je kluisje of aan de kapstok.

- ✓ - *Zonder jas, oortjes en koptelefoons werk je actief mee aan een rustige en serieuze leersfeer.*
- ✗ - *Jassen draag je buiten en zorgen voor een rommelige uitstraling. Oortjes en koptelefoons belemmeren de communicatie.*

5. Eten en drinken

Eten en drinken doe je alleen in de kantine of pauzeruimte.

- ✓ - *Zo blijven het lokaal en de gangen schoon en houd je de aandacht bij de les.*
- ✗ - *Eten in de klas leidt af, maakt de school vies en kan gevaarlijk zijn in praktijklokalen.*

6. Tijdige aanwezigheid

Je bent op tijd in de klas.

- ✓ - *Op tijd zijn is een teken van respect en voorbereiding op werk of stage.*
- ✗ - *Te laat komen verstoort de les en je mist uitleg of opdrachten.*

7. Benodigdheden op orde

Je hebt je spullen bij je en bent voorbereid.

- ✓ - *Voorbereid zijn geeft rust en helpt je om zelfstandig te werken.*
- ✗ - *Zonder spullen kun je niet goed meedoen, en dat vertraagt de les.*

8. Omgang met beeldmateriaal

Je maakt of deelt geen foto's of video's van anderen zonder toestemming.

- ✓ - *We beschermen elkaars privacy en zorgen voor een veilige sfeer.*
- ✗ - *Zonder toestemming iets delen kan mensen kwetsen of zelfs strafbaar zijn.*

9. Energiedrank op school

Energiedrank is niet toegestaan.

- ✓ - *We kiezen voor gezonde keuzes die passen bij leren en werken.*
- ✗ - *Het verstoort je concentratie, zorgt voor pieken en dalen in energie en is ongezond.*

10. Toiletgebruik

Je gaat in de pauze naar het toilet. Tijdens de les vermijd je toiletbezoek. Indien nodig ga je naar het dichtstbijzijnde toilet.

- ✓ - *Toiletgebruik is prima, maar wel in overleg met de docent. Je blijft niet te lang weg en gebruikt de dichtstbijzijnde wc. Je laat de wc netjes achter.*
- ✗ - *Onnodig rondlopen leidt anderen af en kan zorgen voor overlast of onrust.*

11. Verplaatsen door de school

Je loopt niet zonder geldige reden door de gangen.

- ✓ - *We houden het gebouw rustig en overzichtelijk voor iedereen.*
- ✗ - *Zomaar rondlopen zorgt voor onrust, verstoring van lessen en geeft een onveilige indruk.*

Inzicht

Veiligheidsrisico's en incidenten

RI&E

Conform artikel 5 van de Arbeidsomstandighedenwet is iedere werkgever verplicht om schriftelijk vast te leggen welke risico's het werk met zich meebrengt voor werknemers. Deze zogenaamde Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) bevat:

- een overzicht van de mogelijke gevaren binnen de organisatie;
- een beschrijving van de bijbehorende risicobeperkende maatregelen;
- een inventarisatie van risico's voor specifieke groepen werknemers (bijvoorbeeld jongeren, zwangere medewerkers of mensen met een beperking).

De RI&E wordt uitgevoerd door een deskundige en vervolgens getoetst door de arbodienst.

De inhoud van de RI&E wordt aangepast wanneer daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld op basis van:

- nieuwe ervaringen;
- gewijzigde werkmethodes of werkomstandigheden;
- inzichten uit de wetenschap of professionele dienstverlening.

Ook binnen Praktijkcollege Zoetermeer beschikken wij over een actuele RI&E. Hiermee brengen wij de risico's in en rondom onze school systematisch in kaart. Op basis van de uitkomsten stellen wij jaarlijks een Plan van Aanpak op met concrete maatregelen om de risico's te beheersen. Zo zorgen we voor een gezonde en veilige werk- en leeromgeving voor al onze medewerkers en leerlingen.

Incidentenregistratie

Het Praktijkcollege Zoetermeer ziet het registreren van incidenten als een essentieel onderdeel van haar veiligheidsbeleid. Incidentenregistratie maakt het mogelijk om grensoverschrijdend gedrag tijdig te signaleren, te analyseren en gericht aan te pakken. Op die manier dragen we bij aan een sociaal veilige leeromgeving voor alle leerlingen en medewerkers.

Doel van incidentenregistratie

De incidentenregistratie heeft als doel inzicht te krijgen in:

- gedrag van individuele leerlingen;
- groepsdynamiek binnen klassen;
- patronen op schoolniveau die de sociale veiligheid kunnen beïnvloeden.

Deze informatie wordt gebruikt voor het verbeteren van de aanpak van ongewenst gedrag, het versterken van preventief handelen en het onderbouwen van beleidskeuzes.

Wat wordt geregistreerd?

Er wordt uitsluitend geregistreerd bij situaties waarin leerlingen grensoverschrijdend gedrag vertonen dat de eigen ontwikkeling of die van anderen belemmert. Daarbij geldt:

- Elke registratie bevat een feitelijke omschrijving van het gedrag;
- Namen van andere leerlingen of medewerkers worden niet vermeld, conform privacywetgeving;
- Iedere registratie bevat een gekoppelde actie (er wordt niet alleen vastgelegd, maar ook gehandeld).

Wie registreert?

De medewerker die het gedrag signaleert, is in principe ook verantwoordelijk voor het registreren van het incident. Dit gebeurt altijd in overleg met de teamleider of zorgcoördinator. Zij bepalen of de melding formeel wordt opgenomen in het registratiesysteem.

Registratie vindt plaats in de daartoe ingerichte module binnen het leerlingvolgsysteem Presentis (tegel 'incidenten').

Analyse en beleidsvorming

De zorgcoördinator voert jaarlijks een analyse uit van de geregistreerde incidenten. Deze analyse wordt besproken in het managementteam en vormt input voor:

- het aanpassen of aanscherpen van veiligheidsmaatregelen;
- het evalueren van het pedagogisch en gedragsbeleid;
- het gericht inzetten van interventies of ondersteuning.

Deze cyclus is ingebed in het bredere proces van kwaliteitszorg en draagt bij aan het lerend vermogen van de organisatie op het gebied van veiligheid en gedrag.

Onderdeel van veiligheidsmanagement

Incidentenregistratie is binnen onze school niet slechts een administratief instrument, maar een integraal onderdeel van ons veiligheidsmanagement. Door structureel incidenten vast te leggen en daarover het gesprek te

voeren, houden we zicht op risico's en versterken we onze pedagogische aanpak. Dit alles met als doel: een veilige en ondersteunende leeromgeving waarin alle leerlingen tot ontwikkeling kunnen komen.

Monitoring

Monitoring sociale veiligheid

Het systematisch meten van de sociale veiligheidsbeleving van leerlingen is een wettelijk verplicht onderdeel van het schoolveiligheidsbeleid. De Inspectie van het Onderwijs ziet toe op de uitvoering van deze monitoring. Binnen Lucas Onderwijs is het scholen toegestaan een eigen instrument te kiezen, mits dit voldoet aan de volgende voorwaarden:

- Het instrument levert een valide en betrouwbaar beeld op;
- De meting vindt jaarlijks plaats;
- De uitkomsten zijn actueel en representatief voor de populatie van de school.

Toepassing op Praktijkcollege Zoetermeer

Binnen Praktijkcollege Zoetermeer maken wij gebruik van een jaarlijkse veiligheidsmonitor, die klassikaal wordt afgenomen via het LAKS (Landelijk Actie Komitee Scholieren). De resultaten worden:

- Besproken in het managementteam (MT);
- Geanalyseerd op school- en groepsniveau;
- Geïntegreerd in het schoolveiligheidsbeleid en het jaarplan.

Waar nodig wordt op basis van de opbrengsten het beleid of de aanpak voor het volgende schooljaar bijgesteld.

Monitoren van kwetsbare leerlingen

Het structureel in beeld brengen van de veiligheidsbeleving van kwetsbare leerlingen is binnen het praktijkonderwijs een extra aandachtspunt. Door de aard van de doelgroep vraagt dit om een andere, meer individuele benadering dan via algemene vragenlijsten. Wij kiezen daarom voor een laagdrempelige en signalerende aanpak, waarbij meerdere bronnen en contactmomenten worden benut, zoals:

- Dagelijkse observaties in de klas en op de gang;
- Mentorgesprekken en OPP-besprekingen;
- Gesprekken met ouders/verzorgers;
- Signalen vanuit het ondersteuningsteam of leerlingbegeleiders.

Deze informatie wordt gedeeld in multidisciplinaire overleggen. Wanneer nodig wordt maatwerk geboden in de vorm van extra ondersteuning of inzet van externe hulpverlening. Dit sluit aan bij onze visie op veiligheid als integraal onderdeel van de dagelijkse onderwijspraktijk.

Voorwaarden scheppen

Organisatie

Taken beleggen

- Aandachtsfunctionaris : zorgcoördinator
- Aanspreekpunten Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling: Zorgteam - [Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#)
- Aanspreekpunten pesten: Zorgteam
- Coördineren anti-pestbeleid: Laura v. Room [pestprotocol](#)
- Preventiemedewerker: Lucenda Hart
- Veiligheidscoördinator: Laura van Room [Taakomschrijving veiligheidscoördinator](#)
- Vertrouwenspersoon: Chris Luijendijk en Lucenda Hart. [Beleidsplan vertrouwenswerk](#)

Protocollen

[Medicatie protocol.](#)

[Zorg structuur](#)

[Meldplicht voor medewerkers](#)

[Klachten regeling](#)

[Klokkenluiders reglement](#)

Fysieke ruimte en samenwerking

Fysieke veiligheid en preventieve maatregelen

Het Praktijkcollege Zoetermeer streeft naar een veilige en overzichtelijke schoolomgeving waarin leerlingen en medewerkers zich prettig en beschermd voelen. De inrichting van het gebouw en de inzet van preventieve middelen dragen actief bij aan het versterken van de fysieke veiligheid.

Wij nemen de volgende structurele maatregelen:

- Cameratoezicht op strategische plekken in en om het gebouw, conform de geldende privacywetgeving.
- Toezicht door conciërges, die dagelijks zichtbaar aanwezig zijn en het gebouw actief controleren op orde, netheid en veiligheid.
- Jaarlijkse keuringen en inspecties, waaronder:
 - Een APK voor machines en trappen;
 - Controle van de brandmeldinstallatie;
 - Keuring van de inbraakbeveiliging.

De kleinschaligheid van de school draagt bij aan overzicht en onderlinge betrokkenheid. Het gebouw zelf straalt rust en structuur uit, wat bijdraagt aan een gevoel van veiligheid bij leerlingen en personeel.

Samenwerking

Sociale veiligheid creëren en behouden doen we niet alleen. We hechten veel waarde aan goede samenwerking met leerlingen, ouders en externe partners. Alleen door samen te werken kunnen we effectief reageren op signalen en zorgen voor passende ondersteuning.

Samenwerking met leerlingen

- We werken met vertrouwensleerlingen die aanspreekpunt zijn voor leeftijdsgenoten.
- Via de leerlingenraad krijgen leerlingen een stem in het schoolbeleid en denken ze mee over veiligheid en sfeer.
- Door de kleinschaligheid van onze school kent vrijwel iedereen elkaar. Dit zorgt voor laagdrempelig contact en versterkt de sociale veiligheid in en om de school.

Samenwerking met ouders

- De mentor is het vaste aanspreekpunt voor ouders/verzorgers en speelt een centrale rol in het onderhouden van het contact.
- Aan het begin van elk schooljaar worden ouders uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek.
- Ouders worden actief betrokken via een jaarlijkse ouderenquête en informele contactmomenten.
- We spreken onze verwachtingen in de samenwerking met ouders duidelijk uit: we geloven in partnerschap rondom de ontwikkeling en veiligheid van de leerling.

Samenwerking met externe partners

We onderhouden structurele samenwerkingen met diverse organisaties, waaronder:

- Politie en wijkagent (veiligheid, voorlichting);
- Wijkteams en jongerenwerk (ondersteuning en signalering);
- Jeugdhulpverlening en GGD/Jeugdgezondheidszorg (zorg en preventie);
- Gemeente en leerplicht (afstemming en beleidsmatige samenwerking).

Door korte lijnen met deze partners kunnen we snel schakelen en samen werken aan duurzame oplossingen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

Documenten

[Convenant schoolveiligheid](#)

Pedagogisch handelen

Pedagogisch vakmanschap

Binnen Praktijkcollege Zoetermeer staat pedagogisch vakmanschap centraal in het realiseren van een sociaal veilige en ondersteunende leeromgeving. Onze medewerkers creëren een klimaat waarin leerlingen zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelen. Daarbij hanteren zij de volgende uitgangspunten:

- Het actief bevorderen van een veilige, vertrouwde en gestructureerde leeromgeving.
- Aandacht voor de eigenheid, talenten en ondersteuningsbehoeften van elke leerling.
- Het stimuleren van zelfstandigheid en zelfsturing, passend bij het 4Z-principe.
- Het versterken van een positief zelfbeeld en het ontwikkelen van zelfvertrouwen.
- Duidelijke communicatie over regels en verwachtingen, op een respectvolle manier.
- Het bieden van ondersteuning en begeleiding waar nodig, passend bij het ontwikkelingsniveau van de leerling.

Ouders

Afstemming van de pedagogische taak met ouders

Binnen het praktijkonderwijs is ouderbetrokkenheid niet vanzelfsprekend. Daarom streven wij naar laagdrempelig contact, waarbij de mentor een centrale rol speelt. Wanneer er sprake is van een casus of zorgsignaal, worden ouders actief betrokken bij het proces. Daarbij worden heldere afspraken gemaakt over ieders rol en verantwoordelijkheid.

Ondersteunende vragen die in dit proces aan bod kunnen komen:

- Wat is de rol van school en wat is de rol van ouders?
- Hoe stemmen we acties en afspraken goed op elkaar af?
- Is verwijzing naar externe hulpverlening wenselijk of nodig?
- Wat behoort tot de verantwoordelijkheid van het team en wat ligt buiten de school?

Preventie

Leerlingen

Activiteiten

Binnen Praktijkcollege Zoetermeer zetten we verschillende preventieve activiteiten in die bijdragen aan sociale veiligheid en het versterken van weerbaarheid:

- Programma's zoals BAAZ en Rots & Water.
- Preventieve interventies via Bureau Halt.
- Brugfunctionaris en schoolmaatschappelijk werk (inhuur).
- MEE-consulente (inhuur).
- Workshops na schooltijd om talenten en interesses te ontdekken.
- Samenwerking met Buurtwerk (Grow-Up).
- Onze slogan is: "Fouten maken mag" – we moedigen leren door doen aan.

Ondersteuningsmogelijkheden

De scholen binnen Lucas Onderwijs beschikken over diverse functionarissen die verantwoordelijk zijn voor verschillende aspecten van (sociale) veiligheid. Deze rollen dragen bij aan een veilig schoolklimaat voor zowel leerlingen als medewerkers. Hieronder volgt een overzicht:

Aandachtsfunctionaris meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Conform de Wet meldcode zijn scholen verplicht om een meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling te hanteren. Het wordt geadviseerd om hiervoor een aandachtsfunctionaris aan te stellen en op te leiden.

Medewerkers kunnen bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld terecht bij deze functionaris voor overleg en begeleiding.

Aanspreekpunt pesten

Volgens de Wet veiligheid op school (2015) is elke school verplicht een aanspreekpunt aan te stellen voor pestgedrag. Deze persoon is beschikbaar voor leerlingen die te maken hebben met pesten of hierover willen praten. Ook ouders kunnen bij dit aanspreekpunt terecht. In de schoolgids wordt vermeld wie deze taak binnen de school vervult.

Coördinator anti-pestbeleid

Naast het aanspreekpunt voor pesten moet iedere school volgens dezelfde wet een functionaris aanstellen die verantwoordelijk is voor het coördineren van het anti-pestbeleid. Deze persoon fungeert als expert en klankbord

voor collega's en adviseert de schoolleiding bij de structurele aanpak van pesten. Ook deze rol wordt vermeld in de schoolgids.

Preventiemedewerker

Volgens de Arbowet is elke school verplicht ten minste één preventiemedewerker aan te stellen. Deze medewerker houdt zich bezig met preventieve activiteiten gericht op de veiligheid, gezondheid en het welzijn van zowel medewerkers als leerlingen. De preventiemedewerker ondersteunt bij het opstellen en uitvoeren van de Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) en adviseert de medezeggenschapsraad over te nemen maatregelen.

Veiligheidscoördinator

De veiligheidscoördinator van Praktijkcollege Zoetermeer draagt bij aan het realiseren van een sociaal, fysiek en digitaal veilige schoolomgeving. Deze medewerker ondersteunt het managementteam bij de ontwikkeling, uitvoering en borging van het veiligheidsbeleid. De focus ligt op preventie, signalering, ondersteuning en samenwerking.

De veiligheidscoördinator beheert het systeem voor incidentenregistratie, analyseert jaarlijks de meldingen en adviseert over verbetermaatregelen. Hij of zij is zichtbaar aanwezig in de school en signaleert risico's in het veiligheidsklimaat. Medewerkers kunnen bij de coördinator terecht voor advies en ondersteuning bij onveilige situaties.

Daarnaast draagt de coördinator bij aan deskundigheidsbevordering binnen het team op het gebied van sociale veiligheid, mediawijsheid en professioneel handelen. Ook wordt samengewerkt met externe partners zoals politie, GGD en jongerenwerk. Bij incidenten of calamiteiten ondersteunt de coördinator de uitvoering van protocollen en ontruimingsplannen.

De veiligheidscoördinator is daarmee een belangrijke schakel in het versterken van de schoolveiligheid en het bevorderen van een positief pedagogisch klimaat.

Vertrouwenspersoon

Elke school binnen Lucas Onderwijs heeft een vertrouwenspersoon aangesteld. Deze functionaris is het eerste aanspreekpunt voor leerlingen, ouders of medewerkers die klachten hebben over ongewenst gedrag, machtsmisbruik of problematische communicatie binnen de school. De vertrouwenspersoon biedt een veilige plek om zorgen te bespreken en begeleidt zo nodig naar passende hulp of procedures.

Personeel

Deskundigheidsbevordering

De deskundigheidsbevordering op het gebied van sociale veiligheid binnen Praktijkcollege Zoetermeer wordt gezamenlijk gecoördineerd door de veiligheidscoördinator, zorgcoördinator en preventiemedewerker. Zij gebruiken de opbrengsten van de veiligheidsmonitor, signalen van de werkvloer en analyses uit de incidentenregistratie om gerichte scholingsmomenten te organiseren.

Het doel is om het team structureel te versterken in:

- Het herkennen van signalen van onveiligheid en grensoverschrijdend gedrag.
- Het handelen volgens protocollen bij incidenten.
- Het creëren en onderhouden van een positief pedagogisch klimaat.

De deskundigheidsbevordering bestaat uit:

- Jaarlijkse studiedagen en thematische trainingsmomenten.
- Intervisie, casusbesprekingen en collegiale consultatie.
- Praktijkgerichte trainingen en scenario-oefeningen.
- Evaluatie en bijstelling op basis van feedback en praktijkervaring.

Deze cyclus is opgenomen in het jaarplan en sluit aan op het schoolveiligheidsbeleid. Het team blijft zo in ontwikkeling, in lijn met actuele behoeften en wet- en regelgeving.

Signaleren

Signaleren

Een veilige school begint bij het op tijd herkennen van signalen van onveiligheid. Bij Praktijkcollege Zoetermeer zetten we actief in op het vergroten van bewustzijn en handelingsbekwaamheid van medewerkers als het gaat om het signaleren van zorgwekkende situaties bij zowel leerlingen als collega's.

We creëren een cultuur waarin open communicatie en samenwerking centraal staan. Dat betekent dat medewerkers zich veilig en gesteund moeten voelen om zorgen te uiten en signalen bespreekbaar te maken, zonder angst voor repercussies. We stimuleren dit door een ondersteunende werkomgeving te bieden, waarin ruimte is voor dialoog, reflectie en collegiale steun.

Om signaleren in de praktijk goed vorm te geven, worden medewerkers geschoold in het herkennen van signalen van onveiligheid, zoals gedragsveranderingen, teruggetrokkenheid, angst of plotselinge emoties. Tijdens studiedagen en teammomenten behandelen we praktijkgerichte scenario's waarin zowel de praktische als emotionele aspecten van signalering aan bod komen. Deze scholingsactiviteiten worden voorbereid en afgestemd door de veiligheidscoördinator, zorgcoördinator en preventiemedewerker.

Naast scholing zorgen we voor heldere protocollen en afspraken. Medewerkers weten bij wie zij terecht kunnen en welke stappen zij moeten nemen wanneer zij signalen opvangen. Binnen de school zijn duidelijke aanspreekpunten aangewezen, waaronder vertrouwenspersonen, leerlingbegeleiders en de zorgcoördinator.

Ook hebben we ondersteuningsstructuren ingebed in de praktijk. Zo wordt er tijdens de tweewekelijkse teambriefing gedeeld of er belangrijke signalen zijn rondom leerlingen of collega's, zodat iedereen goed geïnformeerd is en passende ondersteuning geboden kan worden.

Tot slot is voortdurende evaluatie van ons signaleringsproces essentieel. We verzamelen regelmatig feedback van medewerkers, bespreken praktijkervaringen in het ondersteuningsteam en passen waar nodig protocollen of werkwijzen aan. Op die manier blijven we als school lerend en alert, ook in het omgaan met de praktische, organisatorische en emotionele uitdagingen die bij signaleren horen.

Handelen

Acuut

Wanneer er sprake is van een acuut incident, zoals grensoverschrijdend gedrag, agressie of een crisissituatie, is het essentieel dat medewerkers direct en doordacht kunnen handelen. Binnen Praktijkcollege Zoetermeer beschikken we over duidelijke protocollen die voor alle medewerkers toegankelijk en toepasbaar zijn. Deze protocollen beschrijven stap voor stap hoe te handelen in verschillende situaties, met als uitgangspunt: veiligheid en welzijn voor alle betrokkenen.

Het naleven van deze afspraken vraagt om continue bewustwording en training. Daarom organiseren we regelmatig voorlichtingsmomenten, scholingen en oefenscenario's, waarin medewerkers leren omgaan met acute situaties. Waar nodig wordt externe expertise ingezet, bijvoorbeeld op het gebied van crisisbeheersing of hulpverlening.

Open communicatie is hierbij een belangrijke voorwaarde. Medewerkers, leerlingen en ouders moeten weten via welke kanalen incidenten vertrouwelijk gemeld kunnen worden. Dit bevordert niet alleen het vertrouwen, maar

ook de snelheid en effectiviteit van de respons. Medewerkers worden hierin ondersteund en gestimuleerd om elkaar op te zoeken voor intervisie, coaching en collegiale ondersteuning.

Daarnaast wordt het effect van de protocollen regelmatig geëvalueerd. De veiligheidscoördinator, zorgcoördinator en preventiemedewerker houden samen toezicht op de naleving en effectiviteit van het handelen bij incidenten. Op basis van evaluaties en feedback wordt het beleid waar nodig bijgesteld en geactualiseerd.

Nazorg

Nazorg is een onmisbaar onderdeel van de aanpak bij incidenten. Praktijkcollege Zoetermeer hecht veel waarde aan een zorgvuldig en mensgericht nazorgproces, dat rekening houdt met de impact op leerlingen, medewerkers en ouders.

Een goed doordacht nazorgprotocol vormt hiervoor de basis. In de uitvoering ligt de nadruk op psychosociale ondersteuning. Dit kan inhouden dat een leerling of medewerker direct wordt opgevangen door interne begeleiders, of dat externe professionals zoals schoolmaatschappelijk werkers, psychologen of jeugdhulp worden betrokken.

Bij complexe situaties werken we samen met externe instanties zoals het wijkteam, Buurtwerk, GGD of andere hulpverleningsorganisaties. Deze samenwerking stelt ons in staat om snel specialistische ondersteuning in te zetten.

Open en eerlijke communicatie met alle betrokkenen is hierbij cruciaal. Ouders, personeel en – indien passend – de leerling zelf worden geïnformeerd over de situatie en de genomen stappen. Binnen het team spelen mentoren, docenten en ondersteunend personeel een sleutelrol in het signaleren van gedrag, het bieden van steun en het bewaken van een veilige sfeer.

Nazorg betekent ook vooruitkijken: we gebruiken de ervaring om herhaling te voorkomen. Dit doen we door beleid te herzien, procedures aan te scherpen en medewerkers bewust te maken van risico's. Zo wordt nazorg onderdeel van een bredere preventieve aanpak.

In essentie hanteren wij een integrale benadering: nazorg is niet alleen het verwerken van wat gebeurd is, maar ook het versterken van de weerbaarheid en verbondenheid binnen de schoolgemeenschap.

[Nazorg protocol](#)

Evalueren

Bij Praktijkcollege Zoetermeer hanteren we de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act) als leidraad voor de structurele verbetering van het sociale veiligheidsbeleid. Door cyclisch te werken, zorgen we ervoor dat het beleid niet op papier blijft staan, maar daadwerkelijk leeft in de school en aansluit op de praktijk.

PLAN – Beleid en acties voorbereiden

In deze fase brengen we op basis van monitoring en signalen de verbeterpunten in kaart en formuleren we doelgerichte acties.

- Analyse van de veiligheidsmonitor (jaarlijks, o.a. via LAKS-vragenlijst).
- Analyse van incidentenregistratie in Presentis: individueel, klassikaal en schoolbreed.
- Inbreng van signalen vanuit het zorgteam, leerlingbesprekingen, mentoren en externe partners.
- Behoeftetepeiling onder medewerkers en leerlingen via gesprekken en/of vragenlijsten.

- Op basis hiervan wordt het jaarplan veiligheid opgesteld en worden prioriteiten gekozen (bijv. pesten, grensoverschrijdend gedrag, ondersteuning kwetsbare leerlingen, oudercommunicatie, etc.).

DO – Uitvoeren van beleid en acties

De geplande acties worden uitgevoerd en geborgd in het onderwijs en de dagelijkse praktijk.

- Organisatie van trainingen en deskundigheidsbevordering voor medewerkers, afgestemd op signalen en incidenten.
- Versterken van het signaleringstraject, inclusief briefingsmomenten, interne communicatie en ondersteuningsstructuur.
- Uitvoering van preventieve leerlingprogramma's (zoals Rots & Water, BAAZ, Buurtwerk).
- Aanscherpen en toepassen van protocollen (acuut handelen, nazorg, pestaanpak).
- Structureel overleg tussen veiligheidscoördinator, preventiemedewerker en zorgcoördinator.

CHECK – Evalueren en monitoren

We evalueren de voortgang van de acties, het effect op de schoolcultuur en de ervaringen van betrokkenen.

- Evaluatie van de uitvoering van het jaarplan sociale veiligheid in het MT.
- Reflectie met het ondersteuningsteam op meldingen, signalen en het effect van maatregelen.
- Feedback van personeel via teamgesprekken, interview of korte peilingen.
- Evaluatie van trainingen en preventieve programma's.
- Eventuele aanvullende input via oudergesprekken of leerlingraad.

ACT – Bijstellen en verbeteren

Op basis van de evaluaties worden beleid, aanpak of werkvormen bijgesteld. We formuleren verbeteracties die meegenomen worden in de volgende PDCA-cyclus.

- Actualiseren van protocollen (bijv. handelen bij incidenten, nazorg, meldstructuur).
- Aanpassing van het jaarplan en opname van nieuwe speerpunten.
- Aanpassing van scholingsaanbod op basis van teambehoefte of risicoanalyse.
- Informeren van medewerkers over de opbrengsten en gemaakte keuzes.
- Terugkoppeling naar ouders en leerlingen indien van toepassing.

Door jaarlijks en systematisch te evalueren volgens deze cyclus, ontstaat een lerende schoolcultuur waarin we sociale veiligheid niet als momentopname benaderen, maar als een doorlopend en gedeeld proces. De cyclus wordt begeleid en bewaakt door de veiligheidscoördinator, in samenwerking met de zorgcoördinator en de preventiemedewerker.

